

יוסף זוסדי ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "חסדי דרחה" (בהשתתפות כולל "חוני המעל")
 העלון לע"ג אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ז מרחשון התשע"ז

שבת נרות

שבת יחי' מנחם אב התשפ"ג
 פרשה: עקב
 הפטרה: ותאמר ציון

הדלקת נרות - 19:16
צאת השבת - 20:08
ר"ת: 21:00

הדלקת נרות בשבת הבאה 19:10

זמן	עמוד השחר
4:45	4:39
4:52	4:46
6:06	6:00
12:48	12:49
13:22	13:23
19:30	19:37

"ואשברם עיניכם"

משה רבנו שבר את הלוחות לעיני כל ישראל דווקא, כדי לעוררם לתשובה. שכן ראיית שבירת הלוחות עוררה בהם רגש של חרטה ותשובה. כמשל הבן שאינו מצייט לאביו, שאביו מרחיקו מביתו מתנכר אליו כדי שעל-ידי זה תתעורר ותתגלה אהבתו של הבן אליו.

העלון לרפואת חמ"ל שלום בר שמה מנחה בר דוד ובגוריה מנחה אחרונה זינה בת חל ולע"ג חמוני מרים בת רחל ע"ה הרוצה להקדיש את העלון או חלקו בטל... 052-5079555

"הדור ההוא"

יהודי פיקח ושנון, אמר פעם: "בדור שלנו, אין אנשים זקנים".

תמהו השומעים: מה פירושם של דברים? ודאי ישנם קשישים וישישים. חייך הלה, והסביר את דבריו: "מבינים אתם, כל זקן שאני פוגש בו, הרי לאחר שיחה של כמה דקות מתברר לי, שהוא לא מהדור שלנו, אלא בן הדור הקודם".

אין זו הלצה, יש כאן אמת נוקבת. בינינו לבין הדור שעבר מבדילה תהום. הזקנים שחיים עמנו, לאורך ימים ושנים טובות, מייצגים עולם אחר. הם זוכרים את חיי הקהילה של פעם, חיים מאורגנים סביב התא המשפחתי החזק והחם, חיים מאורגנים בקהילה לתפארת, המתנהלת על אדני התורה והמסורת, המסורים בידינו מדור דור. כל עדה ומנהיגיה, נוסחותיה ומסורתה.

משיחה עם זקני העדה, יאריך ה' את ימיהם בטוב ובנעימים, עולה תמונה נפלאה של חיי אור וזוהר, שהמאפיין הבולט ביותר בהם הוא הרוגע, השלווה, איזה מצרך נדיר בימינו אנו, החיים היו קשים לאין ערוך: כמה מאמץ וכמה זמן נדרשו לכביסה בנהר, לבישול על פרימום, לאפיה על גחלים, להליכה ברגל או רכיבה על חמור. לכאורה, היו אמורים להיות בחסר זמן, והנה לא כך היה.

לכאורה, הם היו בעוני ובמחסור. חיים ללא מקור חשמלי, ללא תנור חשמלי, ללא מנהיג חשמלי, ללא תאורת ניאון, ללא מיוזג אוויר. לעומת החיים כיום, היינו מגדירים את חיהם כתנאים פרימיטיביים. אבל כל אחד מבני הדור ההוא יאמר בפה מלא, שאז, היו החיים יפים יותר, נפלאים יותר. ומדוע? משום שהם היו שלווים יותר, מאושרים יותר.

היום יש קידמה, אבל יש לה מחיר. ולפני שהאדם משלם למכולת ולירקן, הוא חייב לשלם חשמל, גז, מלפון, ביטוח רכב, ביטוח רכוש, משכנתא תשלומים והסכנונות. הוא איך רץ, בהול ורדוף, ועובד שעות נוספות ומשרה שניה, ועושה חלטורה ולוקח הלוואה, ואין לו רגע של פנאי כדי להנות מכל הקידמה הנפלאה.

זהו שאמר שלמה בחכמתו:
 "שוב פת חרבת, ושלווה בה, מבית מלא ובהי ריב... טוב מעט ביראת ה', מאוצר רב, ומהומה בו..."

"מדוע נעלמו הדגים?" המשך

"השטר הזה יהפוך אותי לעשיר שבעשירי תוניס!" הרהר כשהוא בולע את רוקו בהתרגשות עזה, "על כנפי אהבתם של יהודי תוניס לדגי הים".

וזאת למודעי, כי כבוד השבת והמועדים היה חשוב וחביב על יהודי תוניס במידה רבה עד מאוד. וכחלק מכבוד השבת, היו יהודי תוניס עורכים תחרות של ממש בשווקי העיר, על דגים שמנים ומשובחים שהועלו ברשתותיהם של הדייגים.

ולא שדייגי תוניס סבלו ממחסור בדגים. ההיפך הוא הנכון. במי הים ובזרמי הנחלים שרצו זנים רבים של דגים, לאלפים ולרבבות. ובכל זאת, יהודי תוניס היו מוכנים לשלם ממוץ רב על מנת לכבד את השבת במיטב שבמיטב.

ובנקודה זאת התכוון ריאד ללחוף, בכל הכוח. הוא לא התמהמה. שטר החכירה בער בין אצבעותיו. כבר למחרת היום עברו משרתיו בין דוכני הדגים והודיעו, בשם אדונם, על העלאת מס הדגים, לא פי שניים ולא פי ארבעה, כי אם פי עשרה.

פיהם של הדייגים נפתח ונסגר חליפות, ממש כמו פיותיהם של הדגים האומללים שברשתותיהם. אבל הם ידעו כי מול הוראה חד משמעית מבית המלוכה - אין להם יותר מדי מה לעשות.

"ההחלטה סופית!" הודיעו המשרתים, "פקידי השר יגיעו אל השוק לפקח מקרוב על תשלום המס, ומי שייתפס מתחמק מן התשלום - יאבד את מקור פרנסתו ויועמד לדין".

מחירי הדגים האמירו באחת. לדייגים לא היתה ברירה. וגם לא ליהודי תוניס. אבל הם פשוט לא היו יכולים לעמוד במחירים המופקעים. הם לא יכלו להרשות לעצמם לקנות דגים, גם לא לכבוד שבת וחג, במחיר של כמה דינרים לדג בודד.

יהודי תוניס התמרמרו על ההחלטה, נכבדי העדה ניסו להפעיל קשרים, ביקשו להיפגש עם השר חוכר המס, אבל דלתו של ריאד הייתה נעולה בפניהם. המסר שהועבר אליהם היה חד-משמעי: "ההחלטה סופית! יהודי תוניס ישלמו את המחיר המלא עבור דגי הים, או שלא ישלמו בכלל".

משכך, לא נותרה בידי יהודי תוניס הברירה כי אם לאחוז אומנות אבותם בידם, ולזעוק לאביהם שבשמיים שיעביר מעליהם את רוע הגזירה ויפר את עצתו של השר החמדן.

יום מיוחד של תפילה וזעקה בתענית דיברו נקבע על ידי חכמי ורבני העיר, ויהודי תוניס, גדולים כקטנים, התייצבו בבית הכנסת, לקריאת תהילים ולתפילה מול ההיכל הפתוח.

זו הייתה הסיבה לכך, שבאותו היום נעדרו שני בניו של רבי חלפון מביתו של אביהם.

העלון לרפואת והצלחת אלעזר אלקיים וכל משפחתו ישלם ה' פעולם אמן

הודעות מרכז "Shai for Zion" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

שיעורי לווין
 לע"ג מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
 כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרש"צ ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"

מנויים: לקבלת העלון חינם במייל מידי שבוע שלח את המייל שלך למייל: SVISSA8@GMAIL.COM

piko net & more

"והיה עֶקֶב תִּשְׁמַעוּן אֶת הַמְּשַׁפְּטִים הָאֵלֶּה וְשִׁמְרַתֶּם וְעִשְׂיִיתֶם אֹתָם וְשָׁמַר ה' אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת הַבְּרִית וְאֵת הַחֹסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם"

רש"י אומר שאם תשמעו את המצוות שאדם דש בעקביו, אם אל המצוות שאדם דש בעקביו תשמעו. מאיפה לוקחים שהמדובר הוא במצוות שאדם דש בעקביו. יש לאמר כי במצוות חמורות או במצוות שנרמזה לאדם שהם יותר חמורות די לו אם נאמר לו פעם אחת שאסור לעבור עליהן, כמו לא תרצח או אפילו על שמירת שבת וכן האיטור של מאכלים אסורים. הדבר נכנס לטבעו בלי שיצטרך כל פעם להזכר על האיטור של דברים אלה. אבל ישנם מצוות שצריכים כל פעם ל"שמוע" ולתן דעת על כך כל פעם מחדש שצריך להזהר מהם, אחרת מזוללים בהם ואדם דש אותם בעקביו. והיות שהתורה אומרת פה את המלה "תשמעו" מראה הדבר שמדברים פה ממצוות שצריך תמיד "לשמוע" אותם. כנ"ל. מזה לוקחים שמדובר פה על מצוות שאדם דש בעקביו.

"והיה עֶקֶב תִּשְׁמַעוּן אֶת הַמְּשַׁפְּטִים הָאֵלֶּה וְשִׁמְרַתֶּם וְעִשְׂיִיתֶם אֹתָם"

בפסוק הזה ישנם שלושה מושגים שמיעה שמירה ועשייה. וזה מראה על שלש דרגות או שלושה סוגים בדרכי עבודת ה' ובעשיית הצוות. השמיעה היא ענין רוחני. השמירה היא ענין רוחני וגשמי כאחת. העשייה היא ענין גשמי. ולעומת זה השכר הוא גם בצורה כזאת. כי כתוב הלאה ואהבך וברכך והרבך (ו' י"ג). אהבה היא ענין רוחני. ברכה היא ענין רוחני וגשמי כאחת. והרבך הוא ענין גשמי.

"והיה עֶקֶב תִּשְׁמַעוּן אֶת הַמְּשַׁפְּטִים הָאֵלֶּה וְשִׁמְרַתֶּם וְעִשְׂיִיתֶם אֹתָם וְשָׁמַר ה' אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת הַבְּרִית וְאֵת הַחֹסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם"

לתרץ הקושיה דהרי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא (קידושין ל"ט ע"ב). דקיום המצוות הוא ההיכא תמצא היחידה שעל ידם יכול להיות חל הברית והחסד אשר נשבע ה' לאבותינו, ולא שהברית והחסד הם שכר על שמיעת המשפטים ושמירתם ועשייתם כי שכרם בצדם לעתיד לבא ובעוה"ב.

"והיה עֶקֶב תִּשְׁמַעוּן אֶת הַמְּשַׁפְּטִים הָאֵלֶּה וְשִׁמְרַתֶּם וְעִשְׂיִיתֶם אֹתָם וְשָׁמַר ה' אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת הַבְּרִית וְאֵת הַחֹסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם"

נאמר כאן תנאי והיה עקב חלף דרך אם ישמעו יחולו עליהם כל הברכות. וכשנשבע הקב"ה לאבות לא מצינו שום תנאי בהבטחה על הברכות שיתן לבניהם. והענין זה נכלל במה שבירך את בניהם דאם ח"ו לא ישמעו אינם בכלל בני האבות הקדושים ורק אם ישמעו בני המשפטים וישמרו ויעשו אותם נקראים בני האבות ויחולו על ראשם כל הברכות.

"כִּי לֹא עָלָה הַלֶּחֶם לְבָדוֹ יִיחֶה הָאָדָם"

פי' לא הלחם בלבדו נותן חיות באדם אלא כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם מכיון שצוה הש"ת שהלחם יתן חיות באדם באכלו אותו, ואם היה הש"ת אומר שבאכלו חתיכת עץ יחיה או היה חי כמו שחי מלחם, וזהו ענין של מן לחם מן השמים מאכל מלאכים ולא מאכל בני אדם אבל מכיון שה' צוה למן שיתן חיות לבני אדם נהפך לדבר המזיין וכל ענין של המן הוא להחדיר אמונה בהש"ת מי שאמר לשמן שידליק יאמר לחומץ וידלוק וזהו גם שלקטו אותו דבר יום ביומו (שמות ט"ז ד') אמונה ובטחון.

"והיה עֶקֶב תִּשְׁמַעוּן"

ברש"י אם המצוות קלות שאדם דש בעקביו תשמעו. ואהבך וברכך והרבך וברך פרי בטןך ופרי אדמתך דגןך תירשן ויצהרך וכו'. ובסוף פרשת ואתחנן ומשלם לשנאיו אל פניו להאבידו לא יאחר לשנאו אל פניו ישלם לו (ו' י') ברש"י בחייו משלם לו גמולו הטוב כדי להאבידו מן העולם הבא. וצריך להינן דהרי זה דוקא אמור בשנאיו וא"כ מהו האמור והיה עקב תשמעו וכו' וברכך והרבך וכו'. וזהו מה שפרש רש"י ז"ל אם המצוות קלות שאדם דש בעקביו תשמעו. והשכר הוא על שאינך דש עליהם ואינך מזולל בהם במקום שאדם אחר דש עליהם. ובעיניך אינם קלות. והשכר דואהבך וברכך והרבך וברך פרי בטןך וכו' (ו' י"ג) הוא משום זה בלבד דאינך מזולל אף במצוות אלו. והשכר על עצם המצוה הוא באמת דוקא לעולם הבא.

לחן לפרשה

הלכות מלאכת ישראל הנעשית על ידי גוי בשבת בקבלנות
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

מלאכת הגוי בשבת בתלוש לצורך מחובר

יד. האיסור למסור לגוי מלאכה בקבלנות בתלוש לצורך מחובר כשהגוי עושה המלאכה גם בשבת, אינו אלא כשאותם דברים שייכים ליהודי, והגוי מתקנם עבורו, כגון שהיו האבנים או הקורות שייכים ליהודי, ונתנם לגוי על מנת לתקנם, אבל אם היהודי משלם לגוי בקבלנות על כל עבודתו, והגוי קונה אבנים או קורות, ומתקנם שלא בבית היהודי, ועדיין אינם שייכים ליהודי, והברירה ביד הגוי להשתמש באבנים וקורות אלו לעבודה אחרת שלו, אפילו אם ידוע ומפורסם שמתקן הגוי אבנים וקורות אלו לצורך היהודי, יש להקל, מפני שבשעה שמתקנם הגוי עדיין לא נקרא שם היהודי על אבנים וקורות אלו.

ומכל מקום אם קבע עם הגוי שיעשה עבורו מלאכה בקבלנות, והוא באופן שאחר שעשה הגוי המלאכה אין היהודי יכול לחזור בו, וכגון שקבע עמו שיחרוט לו כתיבה על מצבת אבן, שאין הגוי יכול להשתמש בה לאחר מכן למקום אחר, אף על פי שבשעת עשיית המלאכה עדיין לא היה הדבר שייך ליהודי, יש להחמיר כדין שאר תלוש לצורך מחובר.

ואם היה הגוי עושה המלאכה בתלוש לצורך מחובר שלא לצורך בנין מסויים, אלא נתן לו יהודי שהוא סוחר בדברים אלו את האבנים והעצים כדי שיתקנם, ומשלם לו על עבודתו בקבלנות, ולאחר מכן לוקח אותם הסוחר היהודי ומוכרם לאנשים אחרים, ובשעה שתיקנם הגוי עדיין לא נועדו לצורך בנין מסויים, יש להקל כשעושה הגוי המלאכה בשבת כל שנעשית המלאכה בביתו ובחצירו של הגוי.

שימוש בבית שנבנה באיסור ע"י הגוי בשבת

טז. אם בנו הגוים בית בשבת באיסור לצורך יהודי, אף על פי שמעיקר הדין לא נאסר הבית לעולם, ודי שימתין אחר השבת שיעור "בכדי שיעשו", דהיינו שימתין אחר השבת ולא ישתמש בו כשיעור זמן עבודת הגוי בשבת, מכל מקום נכון להחמיר שלא יכנסו לגור באותו בית לעולם.

ואפילו אם נבנה אותו בית בקבלנות על ידי גוים, שאין איסורו אלא משום מראית העין, מכל מקום נכון להחמיר שלא יכנסו לגור בו לעולם. וכן נראה דעת מרן השלחן ערוך. ולמנהג האשכנזים, בית שכבר נבנה בקבלנות יש להקל אפילו לכתחלה להכנס לגור בו.

צמצום הראש

פעם אחת הגיע לעיירה ליובאוויטש אורה. בערב שבת. סמוך לכניסת השבת. עמד מחוץ לאבסנייתו ועסק בצמצום נעליו לכבוד השבת.
עבר שם המשפיע המפורסם ר' מיכאל בלינר, ובשראה את מקושי האורה שאלו: "מה זה?". השיב האורה: "אני מצמצם את נעליו לכבוד השבת". השיב המשפיע: "ליובאוויטש באים לא כדי לצמצם את הנעללים, אלא כדי לצמצם את הראש!".
הראש!...